

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kmet in meščan.

II.

Gospodarstvo kakor smo je zadnjič popisali bi bilo le mogoče, ako bi bil vsak kmet šolan človek, vsak že novodoben kmetovalec, ki že z mašinami kmetuje, ves trg sam dobro pozna, doma knjige o izdatkih, prejemkih vodi, ki je tudi trezen, pošten človek. Potem bi morala vsa kmetija že biti tako razvita, urejena, da posamezen kmet ne pridelava vsega za svojo kuhinjo, kakor sedaj. Razne vasi bi se morale podati v kmetovanje, ki v velikih množinah kak pridelek prideluje, tako, da je vse jednakega semena pridelek in v večjih množinah za trg oddati. Potem bi bile kmetijske velike kašte, magacini, veliki mlinci za več vasi, veliki pašniki za živino več vasi, mlatilnice za več vasi kaj vredni in tedaj bi profite, ki jih zdaj meščan vleče iz nakupa kmetijskih pridelkov, kmeti sami imeli. Trgovsko izvežbani kmeti bi sami našli pota s svojimi pridelki na velik trg sveta. Tedaj bi si tudi umislili štacune, za katere bi si v večjih merah nakupili potrebna živila: sladkor, kavo, zalagali vanje svinjino, salo, razpečavali železo in orodje kmetom. Vse za to trgovino potrebna dela bi zastonj sami storili, malo bi treba bilo družih delavcev plačevati. Profit, ki ga trgovec zdaj v prodaji raznega blaga kmetom ima, prišel bi tako v kmetijski žep. Veliko milijonov goldinarjev bi bilo za kmete tako profita. Ali kmet sam bi moral povsod svoj nos imeti, vse knjigovodstvo razumeti. Plačanim ljudem rado vstaja mej prsti in veliko gre v škodo, če gospodar sam ne pozna svojega posla. Posel kmeta pa bi v takem gospodarstvu pred vsem zahteval, da je vešč trgovec v prodajanju in nakupovanju ter v vsej oskrbi premoženja sokmetov. V to gospodarstvo spadajo tudi posojilnice. To bi bilo zadružno nakupovanje trgovskih, štacunskih stvari in prodajanje kmetijskih pridelkov, to bi bila magacinska in konsumna zadruga.

Ko ste slov. kmeti enkrat že na tem stališču, potem se bo meščan z zdajšnjimi posli sam vmaknil ter druga dela si poiskal in druge vire pridobivljanja. Dokler pa te izobrazbe, spretnosti kmeti še niste pridobili, morate biti v ozki gospodarski zvezi z meščanom, drugače gre vse vaše premoženje na kant.

Ko boste tedaj brali in slišali hujskanje vaših duhovnikov proti meščanom, si boste razlagali pomen meščana.

V prvi vrst si boste rekli, da so meščani po večjem iz kmetije prišli ljudje. Vprašali se boste, ako bi bilo prav, samo popu na ljubav proti lastni krvi divjati?

V drugo pa boste rekli: neumen far, glej da dobro molitve opravljáš in kako pametno pridigo v nedeljo poveš! Ali zmajali boste z glavami in se pogledovali, češ: tega srbi, mora že iti za kak njegov profit! — In rekli si boste: lepo bi bilo, lepo, ako bi grajščine mi kmeti imeli v kmetijski zadrugi, ko bi mi sami naša posestva zložili in kot zadrugarji jih obdelovali! Pametno bi bilo, ko bi sto kmetiskim delavcem in njih družinam kake zadruge v jedni kuhinji par ženic kuhalo, druge bi pa delale na polju; ko bi stari ljudje pazili na otroke, ko bi imeli prostorne, velike skupne hleve, ko bi gnoj vozili po železnih tirih na skupne njive, ko bi z mašinami orali, travo kosili, obračali, imeli skupne mline, mlekarne, sladkarne, skupne vinske kleti itd.! O za to še nij eden izmed nas kmetov na Slovenskem pripraven, tudi za najne navadnejše začetke ne. — Še je treba dosti šole v naukih, šole v kmetovanju in šole življenja. Potem se bo začelo pola goma brez farovža. In ko se bo na pripravnih tleh pametno začelo in bodo vidne velike koristi zadružnega gospodarjenja, ako je že tudi fabrika v lastni deželi svojo veliko šolo odprla, veliko ljudi na enem prostoru na deželi zbrala, jih vežbala v skupnem delu ter nakupovanju, trgovanju, potem bo hitro naprej šlo. Potem nobena kmetijska občina ne bo pustila krasne zemlje kake grajščine bivših samostanov drugim prodati, kupile jih bodo občine, zadruge kmetovalcev in na njih uživale veselo srečno kmetijo.

Politični pregled.

Državni zbor. V poslanski zbornici je bila te dni dognana razprava o proračunu in se je isti odkazal proračunskemu odseku. Čehi so z vso odločnostjo nastopili proti vladi. Ko bi bilo vladi kaj za to, da bi drž. zbor mirno delal, bi se s Čehi sporazumela. Tega pa ne stori, nego se hoče rešiti s tem, da prisili Čeha k obstrukciji, potem pa da drž. zbor zaključí. Z odpravo židovske sleparije na borzi ne bo nič. Klerikalni poljedelski minister se neče udati. Slovenski klerikalni poslanci igrajo pri ti zadevi jako sramotno vlogo.

Francija je zasedla turški otok Mitilene in ga hoče obdržati, dokler Turčija ne izpolni njenih zahtev.

Vojna v južni Afriki. Buri so te dni pri Bethalu sijajno zmagali. Angleži so bili grozovito tepeni.

Dopisi.

Z Ledine. Našo kranjsko deželo kaznoval je bog tudi s tem, da ji je dal najslabše duhovnike. V časnikih beremo skoraj vsak dan, da je zdaj tu, zdaj tam obsojen duhovnik radi različnih grehov, največ seveda pa radi obrekovanja. Tudi tu imamo župnika, kateremu je sodnija pokazala, da mu, četudi je blagoslovljen, ni vse dopuščeno in da je tudi on kaznjiv. Ta nunc, ki sliši na ime Jelenc, obsojen je bil pri sodnji v Idriji na 100 K denarne kazni ali v slučaju, da se ta znesek ne more iztirjati, v 8 dnij zapora radi nesramnega obrekovanja in grdih lažij, ktere je raz prižnico (!) govoril proti vsega spoštovanja vrednemu posestniku gospodu Novaku iz Ledin, ki je predsednik krajnega šolskega sveta. Kako zlobna in grda so bila ta obrekovanja se vidi že iz visokosti globe, katera se je le milostnim potom tako nizko odmerila in ker je nunc obljubil, da se poboljša. To je vendar že največja hudobija naših duhov, katere mi kmetje redimo, da naše zaslužne može z vsaj nam še svetega kraja, tako grdo obrekujejo. Jezilo je tega popa, da se ni niti jeden dal odvrniti, da ne bi glasoval za pravega ljudskega zastopnika, našega dičnega poslanca, g. Božiča. Sedaj pa je župnik še tisto malce zaupanja in spoštovanja svojih faranov izgubil.

Da pa bo mogel pokriti sodnijske stroške, napravil si je v župnišču žganjarno. Farovži se rabijo že za vse možne naprave, zakaj bi se za žganjekuho ne?! Rabi pa tudi žganjarno prebrisan župnik! Mi vaščani ga mu ne moramo nositi zastonj, rabi ga pa precej tako za se, kakor za svoje blagoslovljene tovariše, ki ga obiskujejo, sosebno zabuhli kaplan Oswald iz Idrije, potem neki gorski župnik, ki je največji lahkoživec itd. E, pa tudi idrijski Slomškarji bodo nekaj dobili. Malo pa se homo mi še nadalje brigali za našega nunca, da ne bo vse počel kar bi hotel. Svetujemo Vam tedaj g. župnik, da ste oprezni in v bodoče ne obrekujete poštenih mož, da se Vam kaj neljubega ne zgodi. Pamet je boljša ko žamet!

Iz Trebnjega. Umrli je v Dol. Ponikvah pri Trebnjem gospod Anton Strajnar, posestnik, občinski svetovalec, bivši župan občine Trebnje itd., po kratki bolezni v 51. letu svoje starosti. Bil je blag značaj in neupogljiv pristaš narodne stranke. Pogreba se je udeležilo ogromno inteligentnega občinstva od blizu in daleč, uradniki okrajne sodnije v Trebnjem in mnogo njegovih somišljenikov iz Mokronoškega sodnega okraja.

Iz zelene Štajerske. Gotovo si že dragi bralec »Rodoljuba« slišal o vinorodnih Spodnje Štajerskih gorica. V nekem kraju vzdiguje se prijazni hribček s precej čedno cerkvico. Ako prideš na ta hribček, začudil se bodeš nad prekrasnim razgledom, kateri se ti odpira na vse strani. Lep kraj je, kjer dihamo zdrav zrak kakor se tudi na ljudstvu pozna, da je še precej zdravo. Letos smo tudi imeli še dosti dobro trgatev, tako da so nekateri posestniki vinogradov z ozirom na prejšnja leta dokaj zadovoljni. Ker imamo na hribčku, kakor je gori omenjeno, cerkvico, se zna, da nismo brez tistih črnosuknježev, kateri na Kranjskem tako veliko ulogo igrajo. Ali piskati so začeli že tudi na našem hribčku in tudi po vsem Spodnje Štajerskem, ker to zapoveduje poveljnik v Mariboru. Ker v našem kraju poleg nekaj dobrega vina in še zraven tega tudi žito, pšenico, koruzo in hajdino pridelamo, ne zglejajo nam baš slabo naši »nunci«. Vsako leto je namreč bira na gori označene pridelke, in tedaj so naši nunci veseli ko njih nosači (letos je tudi sam župnik hodil poleg njih) hodijo od hiše do hiše ter nabirajo v žaklje zrnje in v cekare jajca, katere župnikova kuharica tudi nujno potrebuje. A kakor veš dragi »Rodoljub«, slovenski kmet je dobra duša; on bi dal če tudi sam pozneje za sebe in svojo družino mora kupiti pri trgovcu, in če še zraven nosačev tudi božji namestnik hodi po hišah, potem pa že iz strahu da vse, kar hiša premore. Naš kraj je bil tako srečen, da smo, zdaj je skoraj 2 leti, dobili dobrega duhovnika. Pa za svoj žep in ne za nas župljane. Ta hoče samo denar, ker ta je sveta vladar. Zato pa mu nikakor njegove malhe napolniti ne moremo, ker eno napako ima, da še zmirom rad po sodnijah obrača. Tam pa zopet odvetniki ne morejo zastoj delati, toraj je treba denar. Zato pa mu letošnja vinska bira ni bila po volji, ker nekateri možje korenjaki so kazali na tablice, da se beračiti ne sme. To pa ga je grozno razjezilo, tako da nam s prižnice ponuja nevedneže, neumneže, norce, priprosto ljudstvo itd. Še celo toliko je naš »nunc« napredoval, da nam vsako mašo spodtika, katero služi za župljane. In če že so naši liberalci par gorkih slišali, in da se »Narod« prepoveduje, da ga ne smemo čitati, potem vidite kaki siroteki smo tukaj. Sicer pa še imamo gradiva obilo ako nam gospod urednik pustite prostor, ter Vas za ta čas pozdravljamo

Vaši liberalci.

Domače in razne novice.

Plantanov slučaj je sedaj krma za naše klerikalce in vsem tistim, kojim je napredna stranka trn v peti. Posebno sedaj, ko zadeva še ni pravnoveljavno razsojena, raztezajo znani gospodje — ki sami do vratu v blatu tiče — svoje gol-tance, dobro vedoč, da je kritika tajne razzodbe — disciplinarno postopanje je namreč tajno — nemogoča, in da je državnemu poslancu Plantanu absolutno nemogoče, v javnosti o celi zadevi kaj spregovoriti, ker bi se drugače domnevalo, da hoče vplivati na najvišji kasacijski dvor, do kojega se je pritožil. Plantan je torej prisiljen molčati, in to vedo njegovi nasprotniki prav dobro,

in samo zategadelj tako glasno kriče, ker so si ravno v svesti, da se napadeni sedaj še nemore braniti, ker se ravno braniti ne sme! Ker se je pa napadanje preneslo od Plantanove osebe na stranko kot tako, čutimo se javnosti nasproti zavezane, da stvar, kolikor je mogoče pojasnimo. Zgodi se pa to proti volji gospoda Plantana in brez njegove vednosti. Ker pa nam ta večna zabavljanja že presedajo, moramo spregovoriti. Pri tem pa naglašamo, da nočemo niti najmanjše kritike izreči o sodbi višjega deželnega sodišča graškega. Če pride notar v preiskavo, morajo sodniki soditi po obstoječih predpisih. Ker ima notarski stan izvanredne privilegije, ker je take-rekoč stan javnega zaupanja, mora ta stan izpolnovati tudi izvanredne dolžnosti. Iz tega sledi, da se notar lahko disciplinarno obsodi, da pa vzlic temu ostane v zasebnem življenju poštena oseba. Disciplinarno preiskavo sprožil je notar Plantan pravzaprav sam. S sodišči ne živi v posebnem dobrem prijateljstvu, njegova pisava je dostikrat preostra in časih vložil tudi kako pritožbo, katero bi lahko opustil. Vsled take, proti nekemu ljubljanskemu sodišču — če se ne motimo pri justičnem ministrstvu — vložene pritožbe pričelo je dotično sodišče brskati po notarski preteklosti gospoda Plantana. Znosilo se je vse skupaj, kar je količkaj po disciplinarnem prestopku dišalo. Obtožba se je vložila radi štiridesetih točk. Radi 32 točk bil je notar Plantan v Gradcu oproščen, obsodil pa se je radi osmih točk. Če smo prav poučeni, je v štirih slučajih prestopok obstajal v tem, da je Plantan, ko je kot sodni komisar napravljalsmrtovnico, ob enem sprejel pooblastilo od strani dedičev za daljnje zastopanje, v treh pa v tem, da notar Plantan zapuščinskih denarjev ni v določenih 14. dneh položil v roke sodišča, temveč nekoliko pozneje. To je sedem slučajev, radi kojih se je obsodba izrekla. Zadnji slučaj pa se peča z neko pogodbo, vsled katere je Plantan neki osebi rešil precej izdatno dedščino. Kdor objektivno presodi razmere tega slučaja, mora priznati, da je bil zelo dvomljiv, in da bi bil dotičnik težko dobil zastopnika, ki bi se bil hotel s to zadevo pečati. Šlo se je pri ti zadevi za težavni dokaz sorodništva, in morala se je pri tem dognati pred vsem legitimacija, dasi od roditeljev nikdo ni bil več pri življenju. Stvar je stala kakih 200 gld., če je spodletela, bi notar Plantan ne bil dobil niti vinarja, niti za svoj trud, niti za svoj izdatek. Sklenila se je torej pogodba, s katero se je dotičnik zavezal plačati primerno večji honorar za slučaj, če se vse posreči, in če se pribori negotova dedščina. Stvar se je posrečila, in Plantan je dobil tudi pogojeni višji honorar. Višje deželno sodišče bilo je pa mnenja, da ugled notarskega stanu zahteva, da notarji takih pogodb ne smejo sklepati. To je vse! Ko bode stvar pravoveljavno rešena, mogla in morala se bode še bolje pojasniti. Prepričani pa smo, če bi se iz nje morale roditi kake posledice, bode gospod Plantan zadnji, ki bi jim hotel s pota iti!

Škof v Zagorju ob Savi. V soboto prišel je škof Bonaventura v Zagorje. Sprejet je bil samo od devic, drugih oseb ni bilo pri sprejemu. Zastave so bile samo

na zvoniku in na hišah, koje je »Stavbinsko društvo« zidalo. Celo na farovžu in na »Katoliškem domu« ni bilo videti zastav. V celem Zagorju je vihralo samo pet zastav v pozdrav knezoškofa. Brez vsake agitacije pokazalo je Zagorje škofu, da ga neče poznati. Po sprejemu šel je škof takoj v spovednico in spovedoval je do pozne noči. Zjutraj je baje zopet ob 4. uri pričel spovedovati. Ob 10. uri imel je pridigo. Opazili smo, da je bil jako nervozen. Hkrati se je spozabil in zašel na politično polje. »Tudi nekateri so, ki so se neumnemu Kranjcu posmehovali, da samo moli za dež in zoper dež in celo naši časopisi so se iz tega norčevali.« (Čujte »naši časopisi« so se rogali!) Govoril je potem dolgo o »božjih naravnih postavah« in naposled položil uro od sebe. In sedaj se je pričelo razbijanje ob leco tako, da smo mislili, da bode uro vrgel raz lece in da bode leco prevrnil. Ko se je nekoliko pomiril, — pričel je zopet nekaj o »naravnih božjih postavah« govoriti, kako da žito obstoji in kako se s svojo »štango«, katera ima »kolenčke«, brani viharju »In ko bi ne bilo »naravnih postav«, ne moglo bi se klasje tako po božji naturi razvijati«. — »Pa tudi med žitom se dobi klasje gnilo«. Sedaj smo mislili, da vdari po nas brezvercih, a motili smo se, kajti previdno je preskočil »gnilo žito« ter nam hotel povedati, od kod da je naša zemlja, a takoj je prenehal, češ, pustimo to za danes. Po maši čuli smo kritiko preprostega ljudsta: »No, škof pa res ne znajo pridgati, naš ta mal kaplan, kadar budo tulk stari, budo desetkrat lepš pridgala«. Popoludne je škof vpeljal device in vsem svetinje sam na vrat obesil. O joj, kaka sreča za device! Imel je tudi pridigo, pri kateri je povedal, da je celo neki deželni poslanec iz kmečkih občin ud »Marijine družbe«. (Po našem mnenju najbrže dr. Brejce). Tudi neki minister in celo član cesarske hiše je ud. Nadalje je tožil, da so bili pred 300 leti tudi ljubljanski župan in njegov namestnik ter vsa višja gospoda udje »Marijine družbe«. Zagorci hočemo našega škofa Anton Bonaventuro hraniti v spominu in mislimo, da nas tudi on ohrani v spominu, kajti pred dvema letoma, ko je prišel birmovat v Zagorje, ni bil sprejet. In sedaj zopet ta žalostni »slučaj«, kakor se mu je takrat zatrjevalo od nekatere strani.

Iz skrivnosti škofjeloškega samostana. Vsako leto, predno se začne šola, obelodanijo škofjeloške nune v laškem jeziku spisan »prospekt«, v katerem širokoustno popisujejo vse izredne dobrote, katerih se deležne njim izročene gojenke. V tem prospektu se posebno povdarja, kako obilna in izvrstna je hrana. Dekleta dobivajo glasom tega prospekta opoldne juho, meso ali pečenko s prikuho in še tretjo jed, pred vsem pa tudi vino. Seveda si znajo bistroumne nune pomagati, da pri tej hrani kar največ prištedijo. Dekleta dobe juho in meso z jedno prikuho. Kdor pa meni, da je obljubljen tretja jed Bog ve kaj posebnega, je v veliki zmoti. Navadno dobivajo dekleta kot tretjo jed ne morda kako močnato jed, kakor torto ali kar si že bodi, ampak — zopet kako prikuho, in sicer igra kot tretja jed posebno veliko vlogo — pošrekan krompir. Z vinom je drugače. Prve dni dobivajo dekleta res svojo

merico vina. Toda to ne traja dolgo in kmalu se začne dobro premišljena in vedno uspešna protiakcija, pri kateri igra nunski spovednik veliko vlogo. Dekleta morajo namreč pridno k spovedi hoditi in pri spovedi se jim za pokoro zaukaže, da ne smejo vina piti, češ, moli se v samostanu itak več kakor je treba, in bi torej nekaj molitvic ne bilo nikaka pokora. Roko v roki s spovednikom pa vodijo tudi nune same energično akcijo zoper vinopitje. V najlepših barvah popisuje dekletom, kako zaslužno je, če se prostovoljno odpovedo kakemu vžitku, in z veliko zgovornostjo ter z doslednim oziranjem na vinopitje dokazujejo dekletom, da si vsaka takorekoč zagotovi gorak prostorček v nebeškem kraljestvu, ako kolikor toliko vodi »ein enthaltsames Leben«. Pri tem nikdar ne pozabijo povedati, da Kristus ni vina pil in da ga tudi svetniki in svetnice niso pile. Ni čuda, da ima to dopovedovanje in razvnanje za »enthaltsames Leben« svoj uspeh in da se dekleta prostovoljno odpovedo vinu. In tako zgine vino z mize in se več ne prikaže. Jedne so se mu prostovoljno odpovedale, druge ga ne smejo piti za pokoro — nune pa imajo lep dobiček, in to je pri njih prva in najpomembnejša stvar. So pač jako prebrisane glavice te škofjeloške nune!

Nikdar niso siti. V Ljubljani je te dni smrtnonevarno zbolel višji umirovljeni uradnik, ki je vrhu tega bogat hišni posestnik. Mož ima pri sebi staro kuharico, ki je teta nekega duhovnika. Ker je bolnik star nemški liberalec, bo od njega težko kaj dobiti za farško bisago, zato so drugo varno, če tudi daljšo pot poiskali, po kateri menijo priti do zaželjenega cilja. Imenovana duhovnikova teta je že 40 let v hiši, in ta teta naj pograbi kar mogoče, ženica bo i tako kmalu umrla in njen nečak bo že skrbel, da pridejo lepi tisočaki v prave roke. Sedaj so obkolili bolnika s kineškim zidom, da razun tete in njenega duhovnika-nečaka ne more nihče blizu, in 30. oktobra p. m. se je pripeljal ta nečak, ki ni duhovnik nobene ljubljanske fare, v zaprtem fijakarju s sv. popotnico in z mežnarjem brez vsakega zvočenja, previditi in obdelavati bolnika. Nečak je iz fijakarja hitro smuknil v hišo, kakor da bi nesel kaj ukradenega, ker je imel seveda slabo vest. Kako pride ta duhovnik, ki ne opravlja pastirske službe, k opravi, ki niso njemu nič mar? Gotovo je imel v to svrhu dovoljenje, in kdor pozna razmere med duhovniki, ta bo gotovo moral domnevati, da je dobil dovoljenje iz tehtnih vzrokov, t. j. on je rekel: Pustite mene narediti, jaz sem sposoben vsled zveze s svojo teto tako poskrbeti za našo bisago, da homo vsi zadovoljni.

Javen shod pri zaklenjenih vratih. Dne 19. p. m. je imelo »Kat. pol. izobraževalno društvo« v Šmarji pri Jelšah v Gradovi gostilni shod. »Slov. Gospodar« je poročal, da je bilo 350 mož, v resnici pa jih je bilo le 31, in ti so zborovali v zaklenjeni sobi, kjer je prodajal svojo politiško modrost sovražnik kmetskih kolesejnov poslanec Žičkar. Pod njegovo patronanco se je sklenilo ustanoviti »Konsum«, kar pa ni bilo po volji znanemu šmarskemu švigašvagi.

V židovsko-iridentovski službi. »Katoliškega Obzornika« članke proti rabi slovenskega jezika v cerkvi izkorišča z veseljem tržaški »Piccolo«. Ali more po-

štenemu človeku ugajati to, kar ugaja židovsko-iridentovskemu »Piccolo«? Početje škofove stranke in škofovih listov odobravajo tržaški Lahoni in agitatorji za »Proč od Avstrije«. Taka je slovenska katoliška politika!

Praktičen mož. Piše se nam iz Dola: Naš župnik g. Karol Ceme je oni dan z lece naznanil, da bo na Vernih duš dan v podružnici na Beričevem maša. Če hočete — je dejal župnik — da bo z libero, morate dati tri krone več! Iz tega se vidi, da župniku ni na tem, da bi duše rešil iz vic, ampak za denar. No, pa to pri Cemetu ni nič novega!

Tržaški škof. Češke »Kat. Listy« pišejo, da vlada noče imeti ne Laha, ne Hrvata, vendar pa takega kandidata, ki bi poznal oba jezika. Vlada se že baje pogaja z monsignorom dr. Kordáčem v Litomeřicah, ki laški jezik gladko govori in kakor Čeh bi se hrvaščine kmalu priučil.

Hiter poslanec. Dne 5. julija 1898 in dne 16. julija 1901 je bila v občini Zreče velika povodenj. Šele sedaj, zadnji dan oktobra 1901 se je poslanec Žičkar spomnil svojih volilcev in pripeljal s predlogom za podporo. Hiter je ta poslanec, hiter že tako, da se je čuditi. Samo poldrugo leto je čakal, da je skrpucal reven predlog! Pa naj kdo reče, da duhovščina ni dobro pogodila, ko je Žičkarja vsilila za poslanca.

„Kakor oni rekó“. Bilo je nekaj dni pred zadnjimi deželnozborskimi volitvami, ko je prišel nekdo po opravkih v neko župnišče. Kje je bilo, to je postranska stvar. Župnik, seveda nasprotne stranke, vendar konciljanten in prijazen mož tudi napram političnim nasprotnikom, razgovarjal se je z došlim o tem in onem. Med pogovorom pride v župnišče več župljanov, ki navzočega moža niso poznali. Ko se je pričel znova pogovor, hotel se je župnik nekoliko pošaliti, češ, mož, ki so ga našli v župnišču, je kandidat in tega bodo volili. »Kakor oni rekó«, bil je odgovor navzočih kmetov. Na župnikovo vprašanje, če ga poznajo, od kod in kaj da je, so ti zanikali. »In vendar ga boste volili?« vpraša župnik. Zopet isti odgovor: »Kakor oni rekó«. Zdaj jim je župnik razložil, če tudi ga radi ubogajo, vendar toliko bi morali vedeti, kdo da je, kaj in od kod da je, in če je sposoben za ta posel ali ne. Morate se zavedati svojih pravic ter voliti res sposobne in za blagor ljudstva res unete može, ne mačka kar v žaklju kupiti. Tako, če tudi ne ravno s temi besedami, bil je pouk župnika svojim nevednim ovčicam. Tu imamo zopet sijajen dokaz zavednosti ljudstva, vsled katere je volilo kandidate dr. Žindra stranke. »Narod je govoril«, upijejo ti besni derviši, ne vedo pa, — pač dobro vedo — da je farovž govoril in ne zavedno ljudstvo, to je bilo z nami, oziroma ni volilo. No, pa tudi nevedno analfabetično maso bode prej ali slej solnce obsijalo, zavedlo se bo svojih pravic in tedaj bodo res, prosti od vsakega upliva, gotovo pa v naprednem duhu volili. Tudi ta čas pride gotovo, kajti naprednega toka ne ustavi nobena moč več — tudi spovednica ne.

Deželnozborske volitve na Goriškem. Deželnozborsko volilno gibanje se je otvorilo z jako značilno ouverturo, to je, s kazensko preiskavo proti desni

roki dr. Gredolčiča, klerikalnemu kandidatu Klavžarju. Ta Klavžar je znana oseba. Mož igra že dolgo vrsto let neko posebno vlogo v javnem življenju goriških Slovencev. Ni še dolgo tega, kar je Klavžar šel kot dež. uradnik v pokoj. Zdaj bi se rad vrnil v ljube mu prostore dež. urada in sicer kot deželni odbornik. Mož ni neumen. Zase je znal vedno skrbeti. Ker je Klavžar nastopil kot klerikalni kandidat in sploh razvil veliko agitacijo v prid klerikalne stranke, ga je »Soča« prav na rahlo in kraj vsega nasprotja jako obzirno okrcala. Klavžar je radi tega vložil ovadbo radi žaljenja na časti in prouzročil hišno preiskavo. Uredništvo »Soče« je za svoje trditve nastopilo dokaz resnice ter prosilo v svrhu, da zbere ves material, štiri tedne odloga. Preiskovalni sodnik je to vendar popolnoma naravno in upravičeno prošnjo takoj odbil in zahteval nemudoma material in priče. Klavžarju s tem ni bilo nič pomagano. Uredništvo »Soče« je, uklonivši se sodnikovi zahtevi, podalo material samo za štiri točke izmed onih, ki jih hoče dokazati, a že te štiri točke so zadostovale, da je drž. pravdnistvo odredilo sodno postopanje proti klerikalnemu kandidatu Ernestu Klavžarju radi hudodelstev pneverjenja in goljufije.

Iz Cerkljan se nam piše: Tu pri nas namerava napraviti kaplanček Kos z Jenkotom in njegovimi pristaši blagodejni konsum v kaplaniji. Samo po sebi se ume, da hočejo sezidati potem novo kaplanijo, ker stara bo komaj zadostovala svojim potrebam, kot gostilna in prodajalnica. Bojimo pa se že naprej, da to podjetje ne bo imelo zaželjenega vspeha, ker je imelo slab konec vse, kar je še Jenko začel. Le poglejmo nekoliko v preteklost tega znanega rovatelja po naši občini. Njegov valjčni mlin — gotovo je mislil konkurirati z g. Majdičem — je že na pol razdrt in mesto, da bi Jenko z njim lovil groše, lovijo pajki v njem muhe v svoje razprte mreže. Poskusil je pozneje svojo srečo kot grajščak, toda to šmentano veliko denarja stane, a kjer nič ni, še cesar pravico izgubi. Nato ustanovi hranilnico in mlekarino, a oba zavoda ležita že na smrtni postelji in se zvijata v groznih bolečinah. No, in sedaj poskuša svojo srečo s konsumom. Hočemo pač videti, kakšno starost učaka ta prepotrebna naprava. Mi ji že sedaj prorokujemo kratko življenje. Toda bodi si tako ali tako, plačevati bode moral gotovo vse naš dobri kmet, ki bo iz velikih dolgov zabredel v še večje, ako ne izprevidi, kam pes taco moli. Sicer pa itak pravijo konsumu »prekucno društvo« — beseda, ki gotovo ni brez pomena. Toda, kakor prej tako tudi sedaj previdnost ne bo škodovala. Varujte se toraj, kmetje, Jenkota in njegovih načrtov, ker pozneje bo »grivenga« prepozna. — Več zavednih občanov.

Nesreča. Ogljenčev kisik, ki se razvija pri novem vimu, je umoril te dni pri Sv. Juriju ob Pesnici viničarico Reitter. Njen mož je šel v klet pogledat k moštu, a ogljenčev kisik ga je omamil, da je obležal v kleti. Žena ga je šla iskat, ker ga predolgo ni bilo nazaj; ko pa je prišla v klet, jo je kisik zadušil, da je obležala mrtva. Došli ljudje so pa moža rešili še živega iz kleti.

Otrok zgorel. V Dražembergu pri Sv. Ani na Krembergu se je nekemu šest-

letnemu otroku, sedečemu pri ognju, vžgala obleka, in kmalu je bil ves v plamenu. Mati je šla medtem po vodo k studencu. Otrok je umrl vsled hudih opeklin.

Vedno isti sistem. V Pulju, ki spada k poreško-puljski škofiji, je izpraznjeno mesto prošta. Dasi je škofija pretežno hrvatska, dasi je že škof sam vnet Lah, se postavi na mesto puljskega prošta zopet Lah, in sicer duhovnik iz druge škofije, namreč bivši državni poslanec Zametti iz Fiumicela na Furlanskem.

Tržaški vodovod. V Trstu se že nebroj let dela na to, da bi se Bistrica z Notranjskega napeljala v Trst. Leta 1896. je tržaška občina dobila dovoljenje, da to izvrši, a postavil se jej je rok petih let. Ta rok je potekel, ne da bi bila tržaška občina kaj storila. Zdaj je prosila, naj se ji ta rok podaljša zopet za pet let. Okrajno glavarstvo v Postojni je pa dovolilo samo triletni rok s pristavkom, da se ta rok sploh ne podaljša in da mora biti vodovod v tem času zgrajen, sicer izgubi tržaška občina dobljene pravice do vode.

Ogenj v Zadvoru. Na dan Vseh svetih popoldne so v Zadvoru, občina Dobrunje, otroci zanetili ogenj. Štirim posestnikom so pogorela poslopja. Škode je 12.000 kron.

Sodruhu vtrgal brke. Zadnjo sredo se je vnel v neki žganjariji v Kutni gori prepir med žganjepivci, pri tem je delavec Barták vtrgal sodruhu Dvořáku desno polovico njegovih brk pod nosom, koje je negoval poškodovanec z mnogo skrbjo ter je bil na nje jako ponosen.

Z vodo se je ustrelil v Pragi neznan 30leten mož. Vstrelil se je v srce iz dvocevnega samokresa, kojega je nabasal z vodo, ter je bil takoj mrtev.

Tržne cene v Ljubljani

2. novembra 1901.

	K	š		K	š
Pšenica, 100 kg	18	—	Špeh povejen, kgr.	1	60
Rež,	14	—	Surovo maslo, „	2	—
Ječmen,	16	—	Jajce, jedno	—	8
Oves,	15	20	Mleko, liter	—	20
Ajda,	13	40	Goveje meso kgr.	1	30
Proso,	16	—	Telečje	1	30
Koruza,	13	—	Svinjsko „	1	50
Krompir,	4	20	Koštrunovo „	—	80
Leča, lit.	—	20	Piščanec „	1	20
Grah,	—	50	Golob	—	40
Fižol	—	24	Seno, 100 kilo	6	—
Maslo, kgr.	2	40	Slama, „	6	—
Mast,	1	50	Drva trda, kiftr.	8	50
Špeh svež, „	1	30	„ meška, „	5	80

Zobozdravniški in tehnični atelje.

Ruvanje zob z kloretilom, dušikovim oxydulom (Lustgas) itd.

Plombe iz zlata, porcelana, in drugih sredstev.

Zlate krone in spone, **zobovja** iz kavčuka, aluminija in zlata. (2117-1)

Zobozdravnik

Dr. Rado Frlan,

Ljubljana Špitalske ulice št. 7. I. nadstr.

Ordinacija od 9—12. dopoldne in od 1—6 ure popoldne. Za uboge brezplačno ruvanje zob od 8—9. ure zjutraj.

Loterijske srečke.

Gradeo, 26. oktobra.	81, 55, 27, 35, 2
Brno, 16. oktobra.	68, 84, 51, 43, 23.
Dunaj, 26. oktobra.	31, 18, 22, 20, 51.
Praga, 23. oktobra	81, 43, 4, 30, 62.
Lino, 2. novembra.	47, 5, 64, 54, 74.
Trst, 31. oktobra.	1, 22, 4, 80, 70.

Najnižje cene. Največji izbor.

Skrbno izdelovanje.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Dobiva se povesod!

Dolžnost vsake rodoljubne hiše je, da poskusi in vedno rabi le

kavino primes

v prid družbe sv. Cirila in Metoda, kakor tudi vse druge

cikorijske izdelke

samo iz domače „Prve jugoslovske tovarne za kavine surogate v Ljubljani.“

Zahtevajte povesod!

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvirnih zavitkih).